

eul_wid: tag-aa

Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ Βίοι · Dionysius the Voyager Lives

Life of Dionysius

Βίος Διονυσίου

Period: Ὀψιμαρχία [Late Antique](#)
Dialect: Βυζαντινὴ Ἑλληνικὴ [Byzantine Greek](#)
Domain: Βίος [Biography](#)
Format: Πεζός [Prose](#)

[45] Γένος Διονυσίου τοῦ Περιηγητοῦ Διονύσιος ὁ Περιηγητὴς υἱὸς μὲν Διονυσίου ἦν, γένει Ἀλεξανδρεὺς ἐκ πολιτείας ἐνδόξου. τοῖς δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἦν χρόνοις, ὡς αὐτὸς ἐν τούτῳ τῷ ποιήματί φησι (355): Ῥώμην τιμήεσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων. ἐξηγούμενος δὲ τὰ Μηδικὰ φανερώς ὁμολογεῖ προγενέστερον αὐτοῦ τὸν Αὐγουστον γεγονέναι, ἡττηθῆναι γὰρ ὑπ' αὐτοῦ πάλιν τοὺς Πάρθους ἐκτίνοντας ὑπὲρ τοῦ Κράσσου δίκην, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φησί (1051). ἀλλ' ἔμπης κατὰ δῆριν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήνεν ἀκωκή. σαφὲς τοῦτο ποιεῖ λέγων τὴν κηρυναίων ἦτταν λουκτούλου τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ πρότερον δολοφονηθέντος. πῶς δὲ καὶ διὰ τί, προιόντες ἀποδείξομεν. γέγραπται δὲ {καὶ} αὐτῷ καὶ Λιθιακῶν βιβλία τρία, Διοσημιῶν τε καὶ Γιγαντείων ἕτερα, καὶ κατὰ τινας Ὀρνιθιακῶν νοθεύουσι γὰρ αὐτά τινες, Διονυσίου τοῦ Φιλαδελφέως αὐτὰ λέγοντες. τὰ δὲ Λιθικά μᾶλλον ἀποδέχονται διὰ τὸ τὸν αὐτὸν εἶναι χαρακτηῖρα. τὰ δὲ Βασσαρικά διὰ τραχύτητα ποσὴν αὐτοῦ χωρίζοντες ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Σάμιον. χαίρει δὲ οὗτος Ὀμηρικῶι ζήλωι πρὸς ἔνια· πολλὴ γὰρ ἐπανάληψις ἐστὶ καὶ παρ' αὐτῷ. γλαφυρὸς δὲ ὢν τῷ πλάσματι τῶν ποιημάτων οὐχ ἡκιστα μεταδίδκει τὸ ἀνθηρόν. ὥσπερ γάρ τις ἄριστος ἐν τούτῳ ζωγράφος ἀφορῶν εἰς τὸ ἄπειρον τῶν ἐθνῶν ἐπιλέγεται δεόντως, αὐτοῦ τοῦ κάλλους ἔργον, τῶν μὲν ὀνομάτων τὰ εὐσύνθετα, τῶν δὲ λέξεων τὰ ἀνθηρά, ὥστε γίνεσθαι σύμμετρα μὲν τὰ ὀνόματα, χρώματα δὲ τὰς λέξεις. ἱστορικὸν δὲ τὸ ὑποκείμενον ποίημα ρητέον. ἡ γὰρ ἱστορία διαιρεῖται εἰς τε γενεαλογικὸν καὶ χρονικόν, πραγματικόν τε καὶ τοπικόν, οὗπερ εἶδους ἡ ὑποκειμένη πραγματεία τῷ ποιητῇ. ὅτι δὲ καὶ χρήσιμον τὸ ποίημα δηλοῖ ἐκ τοῦ σαφηνίζεσθαι διὰ τούτων παρὰ ποιηταῖς ἔνια πρὸς ἐμπορίαν τε καὶ ἀποδημίαν ὠφέλιμα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ γεωργίαν, ὅταν, ἐπιγνῶμεν ὡς ἦδε μὲν ἡ γῆ λεία τε ἄρα καὶ κατάρρυτος, ἑτέρα δὲ αὐχμηρά, πρὸς ἐπίγνωσιν τε ἡθους ἀνδρῶν ἐπιτήδειον ἡγεμονικόν τε πρὸς τὰς ἐπιμιξίας. ἀποδείκνυσι δὲ τοῦτο καὶ ὁ ποιητής, ὡς ὠφέλιμόν τι χρῆμα περιήγησις. θαυμάζων δὲ τὴν Ὀδυσσεῶς πολυπειρίαν ἔφη (α 3) πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω, δαιμονίως τε αὐτὸν ἔχοντα περὶ τὴν πεῦσιν εἰσάγει, λέγοντα (ν 233) <τίς γῆ,> τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες <ἐγ> γεγάασιν; ἔτι δὲ βασιλεῖς ἐπὶ τοῦτο σπουδαῖοι καὶ πρὸς γε τούτοις Ἡρακλῆς τε καὶ Διόνυσος. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν ἐπὶ Σκύθας ἰὼν καὶ τοὺς Ἰνδοὺς ἔγνω τὸν ἑῷον Ὀκεανόν, Ἀντίοχοί τε καὶ Πτολομαῖοι περιιόντες οὐκ ὀλίγην ἱστόρησαν γῆν. ὁ δὲ παλαιὸς Αἰγύπτιος, οὗ καὶ Ἡρόδοτος ἐμνήσθη (II 102), μετὰ τὴν ἱστορίαν ἐνθυμηθεὶς οὐ μόνον τοῖς Αἰγυπτίοις ἀλλὰ καὶ Σκύθαις ἡξίωσε μεταδοῦναι τῆς τῶν πινάκων

γραφῆς, οὐχὶ ἥκιστα δὲ καὶ οἱ φιλόσοφοι τὴν περίοδον τῆς ἀποδημίας ἐτίμησαν, ὧν ἐστὶ Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης. ὁ μὲν γὰρ εἰς Αἴγυπτον καὶ Σικελίαν σταλεῖς οὐ μετρίως ἦρα τοῦ χρήματος, ὁ δὲ καὶ συγγραμμάτων ἡξίωσε τὸ περίεργον, ὡς ἐν τῷ περὶ πολιτειῶν καὶ ζώων ἔστι μαθεῖν. ἄξιον δὲ καὶ περὶ προοιμίου βραχέα διαλαβεῖν, ἵνα καὶ τοῦτο τὸν ἄνδρα κρίναντες δῶμεν αὐτῷ συγγράφεσθαι τῷ ποιητικῷ συλλόγῳ διὰ τὴν τέχνην. ἴδιον τοίνυν προοιμίου τὸ ἐνδείκνυσθαι περὶ ποίων πραγμάτων ἐρεῖ καὶ περιέχειν τὴν ὑπόθεσιν τὴν ὅλην τε τῆς πραγματείας ἐπαγγελίαν. ^[45]

- (50) ἀρετὴ δὲ μὴ παντὶ ἀρμόζειν δύνασθαι, ἀλλὰ ἰδίως ἐκείνῳ τῷ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ὑποθέσεως ὄντι κυρίῳ. δεῖ δὲ αὐτῷ τὸ σύντομον εἶναι καὶ τῇ ποιήσει προσφυῆς τῷ τε πράγματι, <καὶ> μὴ σφόδρα διηρμένον. ἀποτιθέναι γὰρ δεῖ τὸν ὄγκον ἢ λαμπρῶς ἀρξάμενον ἀπολεπτύνειν ὡς ὁ Ἀντίμαχος· ἤρξατο μὲν γὰρ ἐπηρμένως, οὐδὲν δὲ περὶ τῶν Ἀργείων ἐπήνεγκεν. Ὀμηρος δὲ οὐ τοιοῦτος, ἀλλὰ τὸ προοίμιον ἐκ τῶν πραγμάτων λαβὼν εὐθέως τὰ {τε} κεφάλαια τῆς ποιήσεως περιγράφει. τὸ δὲ τῶν Ἔργων καὶ ἡμερῶν Ἡσιόδου καὶ τῆς Θεογονίας πάσης ἔστι προτάξαι ποιήσεως διὸ καὶ ὁ Κράτης αὐτὰ κατὰ λόγον ἡθέτει (Hes. test. 47 b Jac.). Πίνδαρον μέντοι ἀποδεκτέον καὶ Σιμωνίδην, ὅτι τῶν ἀρχαίων ποιητῶν προοιμιαζομένων τὰς Μούσας οὗτοι τὰς εἰσβολὰς ἐν πολλοῖς ἀπ' αὐτῶν ποιοῦνται τῶν πραγμάτων. οἱ μέντοι τὰ μονόστροφα πράξαντες Ἀνακρέων καὶ Ἀλκαῖος ἅμα τῇ Σαπφοῖ διὰ βραχύτητα τῶν ᾠδῶν καὶ τὸ μὴ διατίθεσθαι μύθους ἀπροοιμιάστοι δεόντως εἰσίν. ἔστιν οὖν <ὁ> ἀνὴρ τῷ προοιμίῳ ποιητικός, εἶγε τὸ ἴδιον φυλάξας οὐ διέβαλε τὴν τέχνην. εἰ δὲ δεῖ περὶ τῆς τῶν γεωγραφικῶν ἀρετῆς καὶ κακίας εἰπεῖν, ἐροῦμεν ὡς ἀρετῆς μὲν αὐτῶν ἐστὶν ἴδιον τὸ φυλάττειν τὰ γεωγραφικὰ χειραγωγούμενα ὑπὸ τῆς ἀληθοῦς ἱστορίας, κακίας δὲ τὸ κατάρχεσθαι μὲν ἀπὸ γεωγραφικῶν ἀμαρτᾶδων, κατατρέχειν δὲ εἰς ἀσύστατον ἱστορίαν. ἡ δὲ τοῦ ποιήματος ὑπόθεσις οἰκουμενικὸν ἐπαγγελλομένη τὸ πρᾶγμα τοῦ ἔπους γλαφυρὸν ἠνάγκασε γενέσθαι. ὁ γὰρ τῶν πόλεων ἄπειρος ὢν κατάλογος τῇ τῶν ὀνομάτων ἐπισυναφθεῖς ὀνομασίαι τοῦ μὲν ἰσχυροῦ τὸ ἀσθενὲς ἐξέφυγε, τοῦ δὲ ἀνθηροῦ τὸ ἡδὺ παρηιτήσατο διὰ τὴν ἔκλυσιν. ἐξ ὧν ὁ ποιητὴς ἀποδείκνυται ποικίλος, εἶγε πρὸς τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ ἀρμόζει, ποτὲ μὲν καταγλυκαίνων τῷ ἀνθηρῷ τὰ ἔπη ὡς ἐν τοῖς αὐτοῦ Λιθιακοῖς ἀποδέδεικται, ποτὲ δὲ τῷ γλαφυρῷ διατορεύων, ὡς ἐκ τοῦ παρακειμένου βιβλίου σαφές. ὅτι δὲ διαβέβληται τὸ παχύ, σαφῶς ὁ Καλλίμαχος ἐν τοῖς Ἐπιγράμμασι δηλοῖ. διασύρων γὰρ Ἀντιμάχου τὸ ποίημα τὴν Λύδην ἔφη (fr. 398 Pf.) Λύδη καὶ παχὺ γράμμα <καὶ> οὐ τορόν. κρημνοποιός τε καὶ στόμφαξ παρὰ τοῖς τραγικοῖς (immo Ar. Nub. 1367) Αἰσχύλος εἴρηται, ἐπεὶ μὴ κέχρηται καθαρᾷ καὶ ἀνειμένῃ τῇ λέξει. τί δεῖ παραλαμβάνειν Ἀριστοφάνην τὰ φαῦλα τῶν ποιημάτων ἐν τοῖς Βατράχοις οὐ μετρίως κωμωιδήσαντα; τοῦ πράγματος οὖν ἐπείγοντος ἡμᾶς ἥκειν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν, ἄλλως τε καὶ τὸ κρίνειν οὐχ ἡμῶν (ἡ γὰρ μείζων ἐπαγγελλομένη τοῦτο φιλοσοφία τῇ τῶν ἐλέγχων ἀληθείαι τὸν ἐπιχειρεῖν ἐθέλοντα δυσωπεῖ) *** τοιγαροῦν ἴωμεν ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν. ^[85]